

СТРАТЕГІЧНІ РЕСУРСИ КОМПАНІЙ В ЕПОХУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Швидка Оксана,

кандидат економічних наук, доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, ДВНЗ «КНЕУ ім. В. Гетьмана», Україна, Shvydka.O@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-2875-2584>

В роботі освітлені суттєва характеристика, основні види і особливості управління стратегічними ресурсами в епоху цифрової економіки сучасних компаній. В кінці автором зроблені основні висновки і дані пропозиції.

Ключевые слова: ресурси, стратегічні ресурси, стійкі конкурентні переваги, цифрова економіка.

The paper describes the essential characteristics, main types and features of strategic resources management in the era of digital economy of modern companies. In the end, the author made sound conclusions and made suggestions.

Keywords: resources, strategic resources, sustainable competitive advantages, digital economy.

Вступ: Технологічні зміни, що характерні для ХХІ століття в частині “зрощування” телекомунікаційних, ІК технологій та інновацій, зумовили введення в науковий обіг понять “цифрові технології”, “цифрова економіка”. Остання являє собою тип економіки, що характеризується активним впровадженням і використанням цифрових технологій зберігання, обробкою й передачею інформації в усі сфери людської діяльності. “Цифровий вихор” [1] який утворюють цифрові технології, відкриває унікальні можливості для розвитку економік країн, формування їх стратегічних ресурсів та підвищення якості життя громадян. Швидкі та глибокі наслідки від переходу на “цифру” будуть можливими лише тоді, коли “цифрова” трансформація стане основою життєдіяльності суспільства, бізнесу і державних установ, буде звичним й повсякденним явищем [2, с. 3; 3].

Мета дослідження полягає у теоретичному узагальненні базових та обґрунтуванні концепції управління стратегічними ресурсами компаній в епоху цифрової економіки. Для досягнення поставленої

мети використано метод наукового узагальнення, порівняння та метод синтезу.

Основні теоретичні та практичні положення: Згідно з відомим визначенням Дж. Барні, ресурси – це всі активи, здібності, організаційні процеси, інформація, знання, які контролюються підприємством і надають можливості розробляти та реалізовувати стратегії, що забезпечують підвищення рівнів раціональності та ефективності підприємства [3]. Сукупність різнорідних ресурсів організації являє собою потенціал підприємства. У реальному господарському механізмі одні ресурси відіграють ключову роль у створенні доданої вартості та цінності для споживача, а інші опосередковують потоки подій. Такі ключові ресурси прийнято називати стратегічними ресурсами.

В епоху цифрової економіки роль та управління ресурсами, а особливо їх захистом стає дедалі актуальнішою. Цифровізацію варто розглядати як інструмент, а не як самоціль. При системному державному підході “цифрові” технології будуть стимулювати розвиток відкритого інформаційного суспільства як одного з істотних факторів підвищення продуктивності, економічного зростання, створення робочих місць, а також покращення якості життя громадян країн [2, с. 5]. Домінуючим сьогодні поглядом на стратегічне управління підприємством в епоху нової економіки є ресурсна теорія, що ґрунтується на концепції економічної ренти і погляді на компанію, як на портфель здібностей і компетенцій.

Згідно з результатами дослідження Глобального центру цифровізації бізнесу (Global Center for Digital Business Transformation), протягом найближчих п’яти років внаслідок цифрової революції ті, хто впровадив передові технології від початку своєї діяльності, зможуть витіснити з ринку чотири з 10 діючих компаній. В умовах збільшення кількості підключень і цифрової трансформації мережа грає ключову роль у модернізації економіки.

Опитування, проведене компанією Cisco підтвердило важливість цифрових перетворень як для українського так і для ринку ЄС: 38 % респондентів зазначили, що спостерігають істотний вплив цього тренду на бізнес-стратегію їхніх компаній, який триватиме протягом

одного-трьох років, а 50 % – вплив до певної міри. Саме тому, щоб управляти постійно зростаючим трафіком, потрібні засоби автоматизації, які замінять “ручні” процеси налаштування й управління мережевими ресурсами. Очевидне і першорядне значення захисту інформації, адже інформація – основний стратегічний ресурс, від якого в рівній мірі залежить успіх як окремих підприємств, так і держав.

Більше половини опитаних – 56 % – стурбовані питанням кібербезпеки, 39 % – дуже стурбовані і лише 5% не переймаються ним зовсім. Показово, що за останні 12–18 місяців тільки 3 % респондентів не стикалися з інцидентами в галузі IT-безпеки. За цей період серед таких інцидентів частіше за інші називали віруси, поштовий спам і фішингову пошту, трояни, DDoS-атаки і програми-вимагачі. Ці атаки призводили до відмови систем (31 % відповідей) та знищення даних (20 %). Щодо основної перешкоди для забезпечення захисту від кіберзагроз, то тут з великим відривом серед відповідей лідирували бюджетні обмеження. На думку респондентів, вони ж посідають чільне місце в переліку перешкод на шляху цифровізації їх компаній (49 %). За ними йде небачення керівництвом взаємозв’язку цього тренду з бізнесом (14 %), а також недостатнє розуміння того, що таке цифровізація і що вона може принести компанії (13 %).

Управляти мережею підключених пристроїв, яких до 2030 р. в світі може бути вже понад 500 млрд, традиційними методами – як мінімум, неефективно. Відомо, що 75–90 % операцій з конфігурації мережі виконуються вручну, а витрати на управління й усунення неполадок становлять 75 % операційних витрат. З цим пов’язана важлива особливість цифрової епохи: з одного боку, ніколи раніше мережа не була такою критичною для успіху бізнесу, з іншого – ніколи ще до неї не висувалися настільки великі вимоги.

Таким чином компанія використовує свої унікальні ресурси та відмінні здібності задля освоєння ринкових можливостей і нейтралізації загроз. На їх основі фірма створює стійкі конкурентні (стратегічні) переваги (Sustainable competitive advantage – SCA). Стійкі конкурентні переваги можна визначити як такі, що важко скопіювати та які є основою вищої ефективності фірми. Стійкі конкурентні переваги можуть бути результатом взаємодії складної структури ресурсів.

Слід зазначити, що у ЄС набуває популярності дослідження стратегічних ресурсів організації, які визначаються як такі, що створюють вартість підприємства. Виходячи з цього, доречно подати визначення факторів вартості, які відбивають призначення ефективного управління стратегічними ресурсами на підприємстві. Тож, фактори вартості – це параметри діяльності, які фактично визначають вартість підприємства.

Дослідження цього терміну відображено у праці М. Скотта «Фактори вартості. Керівництво для менеджерів по виявленню важелів створення вартості». У дереві факторів вартості на найвищому рівні ієрархії знаходиться вартість для акціонерів (показник TSR). На останню в свою чергу впливають фінансові показники, місія, культура, цінності, корпоративна стратегія. Корпоративна стратегія включає стратегії різних стратегічних господарських одиниць, які визначаються сферами компетентності компанії та ринковими умовами господарювання.

Результати дослідження: Отже, результати ідентифікації та ефективні методи управління та захисту стратегічних ресурсів компаній є основою для прийняття рішення про їх подальший розвиток для забезпечення унікальності та високої конкурентоспроможності в епоху цифрової економіки. Перспективою подальших досліджень у цій сфері є подальше розпрацювання методик оцінювання якісного складу та вартості стратегічних ресурсів, а також їх практична імплементація в умовах сучасних компаній та умов функціонування.

Висновки: Інтернет речей, штучний інтелект, машинне навчання, блокчейн та інші технологічні тенденції — це нові перспективи для економіки країн ЄС. Швидкість впровадження інновацій та здатність надійно захищати свої стратегічні ресурси визначають успіх компаній. Утримувати позиції та стимулювати подальше зростання економіки здатні інноваційні проекти і комплекс ефективних ІТ-рішень для їх реалізації. Використовуючи інтуїтивну мережу в якості фундаменту, організації зможуть грати на випередження в нашу епоху цифровізації.

Список використаної літератури та інших джерел

1. Айзексон В. Інноватори: як група хакерів, геніїв та гіків здійснила цифрову революцію. Київ. Видавництво “Наш формат”. 2017. 488 с.
2. Цифрова адженда України – 2020 (“Цифровий порядок денний” – 2020). Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти “цифровізації” України до 2020 року. НІТЕСН office. – грудень 2016. 90 с. URL: <https://uccci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>.
3. Barney J. B. Firm resources and substained competitive advantage. *Journal of management*. 1991/ Vol. 17. N 1. P. 99–120
4. Форум Cisco Cyber19 URL: https://www.cisco.com/c/uk_ua/index.html
5. Куприяновский В. П., Добрынин А. П., Синягов С. А., Намиот Д. Е. Целосная модель трансформации в цифровой экономике – как статья цифровыми лидерами. *International Journal of Open Information Technologies*. 2017. vol. 5, no. 1. С. 26–33.
6. Грант Р. М. Современный стратегический анализ. 5-е изд. / Пер. с англ. под ред. В. Н Фунтова. СПб.: Питер, 2008. 560 с.

АКТУАЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ ВЕДЕНИЯ МЕЖДУНАРОДНОГО БИЗНЕСА

Шуба Татьяна,

Харьковский национальный университет имени В. Н. Каразина,

Экономический факультет, Украина,

Shubatatiana11@gmail.com, <https://orcid.org/0000-0002-7163-2721>

The article discusses relevant technologies for conducting international business. Also, the role of information technology in modern business is assessed. Recommendations on improving business methods, including with countries of the European Union, are provided.

Keywords: business, integration, globalization.

У статті розглядаються актуальні технології ведення міжнародного бізнесу. Також, оцінюється роль інформаційних технологій в сучасному бізнесі. Надано рекомендації щодо вдосконалення способів ведення бізнесу, в тому числі, з країнами Європейського Союзу.

Ключевые слова: бизнес, интеграция, глобализация.